



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Non omnem fraternam charitatem perfectionem esse. Cap. xxiv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

Hoc præterea sine dilectione veram ab inani, & noxia discernimus. Quia si diligas fratrem, vt ab eo diligaris, & laudibus, & honoribus extollaris, hoc vanitas est. Vt quid enim vis ab homine aut amari, aut honorari, à quo oblati honor est sicut fumus, qui statim fugit, & euanescit? Si autem diligas, vt aliquid consequaris, hoc turpe lucrum est; nam inestimabili pretio amoris tui quæstum facis rei peritura, & præmij à remuneratore Deo in veros fratrum amatores decreti, iacturam pateris; si verò diligas vt voluptatem capias, hoc peruersitas est: Castum namque mentis affectu ad obscenas delicias, & suauitates detorques, & amorem, omnis boni originem, in principiu iniquitatis, & sceditatis conuertis. Hoc etiã sine dilectione sanctam à profana sciungimus. Profanus quippe amor est ille, qui Dei oblitus, rebus creatis totus inhaeret, sanctus verò est, qui res creatas omnes transcendens, & in illis Creatorè inquirens diuino nomini consecratur, sanctus profectò amor, qui nos efficit sanctos, & puritatis desiderio voluntates nostras accendit. Sicut enim amor immundus (ait Augustinus) inflamat animã, & ad terrena concupiscenda, & peritura sectanda vocat, & in ima præcipitat, atq; in profunda demergit: Sic amor sanctus ad superna eleuat, & ad æterna inflamat, & ad ea, quæ non transeunt, neq; moriuntur, excitat animã, & de profundo inferni leuat ad cælum.] Hoc tandè sine dilectio iusta ab iniusta distinguitur. Quæ enim in Deum non dirigitur, nequaquam ei displicere tinet, vt homini placeat; & facile domini mandata postponit, vt humana iussa perficiat. At quæ in suu tendit auctorem, vt in malum consentiamus fratri, nullo modo permittit. Nam si frater Dei gratia diligitur, non est in his rebus obediendũ ei, quibus ira Domini prouocatur. Sicut enim fidelis seruus, qui vnicam Domini sui filiã, ob solum Domini amorem impensè diligit, nulla ratione illi in his obtemperandum putat, quæ suus est bernus molestissimè larurus, sic & sanctus fratrum amator, qui solum Deum dilectionis suæ finem intuetur, non est fratribus adiumento in his, quæ Deo non placent, suãque lege prohibuit. Talis ergo, qualem descripsimus est proximorum dilectio; quam deinde fraternam charitatem appellabimus, charitatis nomè more Patrũ, à virtute ipsa ad virtutis opus, siue actionem deriuantes. Quæ quidem, cum se in supremũ sui gradum extulerit; pars perfectionis est, & simul cum dilectione Dei totam vitæ spiritualis perfectionem complet. Istum autem supremum charitatis fraternæ gradum, nunc inuestigare, & explicare conabimur.

Non omnem fraternam charitatem perfectionem esse.

CAPVT XXIV.

I C V T charitatis Dei diuersas partes, gradusque distinximus, & in supremo illorum perfectionem constituimus, ita charitatis fraternæ distincti gradus assignandi sunt, vt in postremo, ac sublimissimo hanc (quæ proximos respicit) perfectionis partem collocemus. Neque enim credendum est, quemuis fraternam charitatem habentem esse perfectum, sed illum, qui eumulatè, & perfectè eandem obrinuerit, & supremum diligendi proximum Dei causa; gradum attingerit. Nam si in aliis disciplinis hunc disciplinam tantum gustare cepisse, illum verò medio-criter profecisse, alium verò ad culmen scientiæ peruenisse putamus, cur in charitatis fraternæ disciplina, quæ ordinem, non tam sciendi, quam faciendi habet, eandem profectus differentias non assignabimus; ita

A scilicet, vt in hac præstantissima virtute quemdam incipientem esse, quemdam verò proficientem, alium autem perfectũ existimemus? Sed hos charitatis fraternæ gradus, quibus ad hanc perfectionis partè conscenditur, nõ est facile assignare. Enimverò sanctissimus Bernardus, & in rebus spiritualibus supra quàm credi potest, exercitatus, vniuersam charitatè in quinque gradus distribuit, quorum primos quatuor fratru amori, quintũ vero Dei dilectioni cõcedit. Est (inquit) amor pius, quo parètes diligimus. Est amor iocundus, quo socios diligimus. Est & erga omnes homines amor iustus; erga inimicos amor violentus; erga Deum sanctus, siue deuotus.] Qui statim hos charitatis gradus, pulcherrimè quinq; sèribus adaptat; & primũ tactui, postremum visui, tres medios gustui, olfactui, audituique accommodat vt secundum perfectionem sensuũ, minorè, aut maiorè his amonibus perfectionè attribuat. Gregorius verò distinctione quadã magis generali fraternã charitatem in duos tantũ gradus distinguit; quoru primus amicos diligit; secundus verò se etiã ad inimicos extèdit. Qualiter (ait) ista dilectio sit tenenda, ipse Dominus inlinuat, qui in plerisque Scripturæ suæ sententiis, & amicos iubet diligi in se, & inimicos diligi propter se. Ille enim veraciter charitatem habet, qui amicum diligit in Deo & inimicum diligit propter Deum.] Et hæc sanè charitatis partitio, eò maiori reuerentia suscipienda est, quod in Domini sententia fundatur. Audistis (inquit) quia dictum est; diliges proximũ tuũ, & odio habebis inimicum tuum. Ego autè dico vobis; diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos.] Quibus verbis manifestè inter dilectionè amici, & inimici discrimè ponit, & quasi duos gradus charitatis fraternæ cõstituit. At vt perfectionis natura pãdatur, hos duos charitatis fraternæ gradus, quibus amicos, & inimicos diligimus, simul acceptos in tres gradus distribuamus, & primũ incipientibus; secundũ proficientibus, tertiu perfectis assignemus. Et hic tertius gradus erit perfectionis pars, aut simul cum charitate Dei, quam supra exposuimus, totius vitæ christianæ perfectio.

Primus igitur fraternæ charitatis gradus, & ad incipientes pertinens, ille est, quo amicos, & inimicos ita diligimus, vt nec desiderio, nec opere, nec verbo vllum eis malum, vllã iniuriã inferamus. Qui enim tam in lege Dei pusillus est, vt inimicis, & sibi calumniantibus, aut persequentibus, graues iniurias inferat, ipsosque odio habeat, & amicos verbis amarulentis afficiat, & prauis exçplis percutiat, necdũ legè Christi custodire cõpuit, nec vitam spiritualem acquisiuit. Hunc gradum charitatis primum fecit Beatus Dorotheus, cuiusque meminit in hæc verba. Requirit à te Deus, ne iniuria proximũ afficias, ne percutias, ne obloquaris, ne cõuiteris, ne despicias: & sic sensim benefacere incipis, dũ fratrem tuũ curas dulci sermone, dum compateris illi, & cum re vlla ei opus fuerit, tradideris. Et sic per gradus conscendens, tandem auxiliante Domino ad scalarum summam peruenies. Ex hoc enim modico auxilio proximi ad id cõcedis, vt optes commodum & vtilitatè eius, sicut tuã: & hoc est diligere proximũ sicut teipsum.] Id ipsum (quod magis est) non obscure Paulus affirmat. Dilectio proximi (ait) malum non operatur.] Vnde illud profectò sequitur, & illud intelligitur, quæ malum operatur & quæ proximis contumeliam, aut iniuriã irrogat dilectionè omnino non esse, nec ad initiũ veræ charitatis ascendisse. Sicut enim membrum corporis, quod alia mēbra inficit, & tabe corrūpit, & præterea, nec aliorũ mēbroru dolorè sentit, nec malũ à se illatũ aduertit, aut ab aliis præcisum, aut stupidũ, aut vita priuatum existimamus; ita hominem aliis proximis, aut opere,

Aug. in P/s. 121.

Bern. ser. de vitæ q; quinque sensibus animo.

Gregor. h. 27. in euang.

Matth. 5.

Dorothe. doct. 14.

Rom. 13.

aut verbo nocentem, nec id sentientem, nec curantē, planē mortuam, & charitatis vita carentem appellare non exime scimus. Effectus quippe vitæ vitam; & fructus mortis mortem indicant. Quod si in illo homine mortis spiritualis signa conspiciamus, quis nobis iure succentat, si eum non cum viventibus, & charitatem habentibus, sed cum mortuis computemus? Expende itaque, o religiose, & serio tecum cogita, quia omnes alij fratres tui, mēbra tua coniunctissima sunt, & vnū tibi esse eligendū, aut eis nec verbo, nec exemplo nocere, aut à primo gradu, & ab ipso initio fraternæ charitatis excidere. Si verò alicui nocentū, aut iniuriā intulisti, huiusce mali à te commissi dolorem concipe, vulneri à te factō remediū adhibe, & de cætero à similib. dānis inferēdis abstinere statue, vt primū charitatis fraternæ gradū habeas, & ex illo ad secundū proficientium, & tertium perfectōrū gradum ascendas. Esne tu huius corporis oculis, qui scientia Deum inquiris, cōsilio pares, intellectu perlustras, sapientia contēplaris; intemitte igitur paulisper visionem istā tuam, fortassis magis curiosam, quā vtilem, & inspicie vulnus pedis, hoc est, infimi fratris à te illatū, quare membro ægroto medicinam. Esne auris audire auens, quid loquatur in te Dominus Deus?] scito itaq; quoniam loquetur pacem in plebē suam, & super sanctos suos; & in eos qui conuersi sunt ad cor.] Præcipiet, inquā, vt audias querelas fratris, quas de te habet sanē inuicissimas, & illi satisfacias, quæ læsisti. Esne os, cui Deus munus prædicationis cōmisit, sciens quando debeas præferre sermonem verba Dei eructās, vt conuertas corda parum in filios, & incredulos ad prudentiam iustorū, parare. Domino plebē perfectam.] Ne sis inuis ad medicinam, qui fuisi ad plagam inuerecūdus, & procax: procide ad pedes fratris; prome oleum verborū suauium, quæ plagam leniant, & tumorem depellant. Esne manus, qui charitate permotus, corpori inseruis & ministras mēsis, vt alij vacent orationi, & non reliquant verbū Dei? Aduerte tui esse munus vulnus curare, & medicamina adhibere, ne membrum à te læsum, id est frater, à te iniuria affectus, vulnere turgat, & non curatus computrescat. Esne caput alios gubernans ac regens, sensum, ac motū, primū exemplis, deinde doctrina tribuēs? Ne igitur pedes cōtemnas, nimirum eos, qui tibi subiecti sunt, quia sine pedibus ambulare nō poteris, nec tuas partes agere, nec proteruos in officio cōtinere. Ei quidem, qui aliorum gubernacula non admisit, non fuit probro proclamare & dicere: Nō sum medicus, & in domo mea non est panis, neq; vestimentū.] At tibi qui curā aliorū suscepisti, & homines impo-suisti super caput tuum, valde probrosū erit, si tuis præferam à te læsis, nō medearis, neq; panem doctrinæ, tum vita tum sermone subministras. Si igitur malum fratris non sentis, siue oculus sis, siue caput, aut quoduis aliud membrum; si dolorem, cum illius sis causa, nō percipis; signum est, quod vita perfectæ charitatis non viuus, neq; fratri illigatus es vinculo dilectionis. Est ergo primus charitatis fraternæ gradus, ad vitæ spiritualis tirones spectans, quo quis fratres, & proximos membra sui corporis existimans, illis nullum malum, nullāque incuriam infert; & si quam vel leuem intulit, statim sensu charitatis aduertit, & ei curat debita satisfactione mederi: & cum fratre iterum in gratiam redire.

Sequitur hunc charitatis gradū, secundus, qui proprius est proficientium, & ad perfectionem anhelantium, quo tam amicos, quā inimicos, tam in nos beneficos, quā maleficos, eo propter Deū amore cōplectimur, vt omne bonū eis desideremus, & cœlestia nobis facultate, bona spiritualia, & temporalia im-

petiamur. Ad quē gradum sacre pagine nos non semel inuitant. Alter alterius (inquit Paulus) onera portare, & sic adimplebitis legē Christi.] Quam legem, nisi legem charitatis, quam saluator noster Iesus Christus, suum præceptum, ac legē propter rationes infectius explicādas, appellauit? Et alio loco: Dabemus nos firmiores, imbecillitates infirmorum sustinere, & nō nobis placere:] hoc est, non ad nos solos respicere, nec nostrā dumtaxat vtilitatē curare. Et Ecclesiasticus: Nō te pigeat visitare infirmum, ex his enim in dilectione firmaberis.] Et tandem caput Ecclesiæ Petrus: Vnusquisq; sicut accepit gratiam, in alterutrum illam administrantes, sicut boni dispensatores multiformis gratiæ Dei.] Innumera sunt alia, quibus sacra Scriptura hunc gradum fraternæ charitatis commendat. Quem Deus ipse nobis nō solo verbo, sed multō magis actione commōstrat. Ille enim verus dilectionis præceptor, atque magister, ita se ad creaturas suas cōparat vt & animę bonā, & etiā subsidia corpori necessaria tribuat. Bonorū spiritualiū præcipuā quidem rationem habet, & ea hominibus à se dilectis maiori diligentia procurat. Nam & eos à vinculis peccatorū dissoluit, affectus inordinatos temperat, & cūli amorē & rerum terrenarum desideria pellit, aduersariorum tentationes vincit, virtutes inserit, natuā imbecillitatem fulcit, atque aptissima instrumēta proponit, quibus animi assequantur puritatem. Sed bona temporalia non denegat, imō eximia liberalitate, & incredibili cordis dulcedine inter mortales distribuit. Quid enim fuit in sui populi gratiam Ægyptiorum in mari rubro submersio? Quid è siliçe aquarum largissimarum effusio? Quid illius manu è cælo descendētis & Angelorum manibus præparati benigna administratio? Quid serpentis ænei, vt eius aspectū à serpentibus venenatis liberarentur, erectio? Quid vestium, ne quadraginta annis atterentur, custodia? Quid ducatus columnæ nubis per diem, & lucernæ splendētis per noctem? Quid terræ promissæ largitio, incolarum profligatio, de hostibus insignes victoriæ, regni robur, atque stabilitas? Quid inquam hæc sunt, nisi bona corporalia in corporis vsum, in huius sæculi gloriā, in vitæ temporalis beneficium attributa? Quid etiam sunt cælōrū motus, syderum cursus, solis calores aspectusque benigni? Quid frigora & pluuia: temporanæ atq; serotina, vt fruges exoriantur, & maturifcant? Quid elementa & ex illis coagūnerata corpora mista inter quæ sunt metalla, alia valde necessaria, vt ferrū & æs: alia & necessaria & pretiosa, vt argentum, & aurum, quibus, tū ad artes exercēdas, & multa opera humanę infirmitati proficua, tum ad splendorem & cultum, diuiciasq; iuuamur? Quid vegetabilia vt olera, & planta, & arbores fructifera ad cibū, syluestres ad focū, & alia robusta & statura procerā ad construēdas domos, quibus à temporis iniuria defendimur? Quid animalia mansueta & agrestia, quorum carnibus vescimur, lanis vestimur, & robore ad vctū rā, ad subigendā terram, ad comportandas merces & ad alias vitæ necessitates vtimur? Quid tandem sunt alia, quę non tā vtilitati, quā voluptati & iocūditati deseruiunt, vt cantus auū, flores & lilia camporum, ciborū suauitates, & alia huius generis, quę vt moderatę delectationi seruiāt, creata reperiuntur? Rēcē enim dixit Bernardus: Benignū Dominū multa ad sustentationē, alia ad consolationem, alia ad correctiōnē; & alia denique ad delectationē fecisse.] Quid etiā sunt hæc nisi temporalia beneficia, corporalia dona, diuinę dilectionis opera, & immensū amoris insignia; illa priora spiritualia bona sanctus David suæ animæ prærogata, magna spiritus exultatione prædicat, & omnibus viribus in gratiarum actionē impudiat. Be-

Psal. 84.

Luc. 01.

Isa. 5.

Galat. 6.

Rem. 15.

Eccle. 7.

1. Petri 4.

Bern. ser. 14. in psal. Qui habitat.

Psal. 102.

nedic anima mea Domino (ait) & omnia quæ intra me sunt nomini sancto eius: Benedic anima mea Domino & noli obliuisci omnes retributiones eius.] Quæ sint autem Domini retributiones & beneficia, subiungit, dicens: Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis, qui sanat omnes infirmitates tuas, id est omnia vitia tua, vniuersos affectus inordinatos tuos: Qui redimit de interitu vitam tuam, Id est à Diaboli captiuitate eripit? Qui coronat te misericordia & miserationibus, Id est virtutibus ac donis exornat: Qui replet in bonis desiderium tuum, Id est nimirum bono, quod Deus est, in quo continentur omnia bona, extra quæ nihil est, quod sit bonum. Nunc ex parte repletur desiderium tuum, cum quæsi furtiue gustas quàm suavis sit Dominus, sed tunc omnino replebitur, quando corruptibile hoc inducet incorruptionem, & renouabitur ut aquilæ iuuetus tua. Ista verò bona temporalia corpori exhibita, nõ prætermittit, sed propter ea alio loco ad laudandum Dominum mortales inuitat. Precipite (inquit) Domino in confessione, psallite Deo nostro in cithara: Qui operit calum nubibus, & parat terram pluuiam: Qui producit in montibus fenum, & herbas seruituti hominum. Qui dat iumentis escam ipsorum, & pullis coruorum innocantibus eum. In utraque autem bona Chrysostrum breuiter, sed eleganter commemorat. Quæ à Deo accepisti (inquit) sunt ista; Corpus tibi formauit, animam ipse contulit: honorauit te ratione solum ex animalibus terrenis, omnium tibi visibilibus usum contulit: sui præstitit scientiam, pro te tradidit filium; baptisma tot plenum bonis donauit: sacram tibi dedit mensam; regnum promisit & arcana bona.] Bonis igitur spiritualibus, ac etiã corporalibus nobis exhibitis, Deus noster suum amorem declarat.

Psal. 146.

Chryf. b. 33. ad populum.

Matt. 14. Mar. 6. Ioan. 6.

Hebr. 13.

Ibidem.

Quin & Christus filius Dei, nobis in veræ dilectionis datus exemplar, & spiritualia bona, & temporalia quoque; ex charitate donabat. Nam ille, qui venit peccatores saluos facere, & à Dæmonis eripere potestate, ille, qui iam conuersos in virtutibus, & sanctitatis itineribus erudiebat: ille qui iter in cælum doctrina, & exemplo pandebat: idem ipse alia charitatis officia minus præcipua, & corporali imbecillitati necessaria, minimè repudiabat. Vnde subleuatis oculis, quos præ modestia continenter humi defixos tenebat, vidensque multorum hominum turbam suam vestigia sequentem, famem; sitimque; confectam, tactus misericordia cordis intrinsecus, edito miraculo in vasta illa solitudine palcitur, panibusque; & piscibus recreatos benignissimè ad propria remittit. Quod non semel eadem indigentia perurgente ab ipso factum esse cognouimus. Nec solum famem, verum etiã alia corporalia incòmoda repellerebat. Nam & cæcis visum, surdis auditum, claudis gressum, febrientibus temperiem, lepra infectis munditiã, & breuiter alia quapiã aegritudine laborantibus, sanitatè dabat; & desolatos tristitia, timore & ipse morte detentos, mortis faucibus eripiebat: suam nimirum charitatis incendium, & spiritualibus beneficiis, & temporalibus adiumentis commonstrans. Omnes sancti eandem viam ingressi sunt, & non minus corporalibus bonis in alios erogatis, quàm spiritualibus subsidiis adiectis, proximorum dilectionem ardentius ostenderunt. Sciebant enim hanc esse à Paulo præscriptam regulam charitatis, ut opera misericordiæ corporalia etiã exhibeant. Caritas fraternalitatis (inquit) maneat in vobis & hospitalitatè nolite obliuisci: per hanc enim latuerunt quidam Angelis hospitio receptis. Memerote victorum, rãquam simul victi, & laborantium tanquam & ipsi in corpore cõmorantes.] Hoc est, rãquam is, qui corporis laboribus estis obnoxij, & cum molestia aliqua corporali afficiemini, vicè vobis rependi concupiscetis. Et rursus: Beneficentiã & com-

A munionis, nolite obliuisci, talibus enim hostiis promeretur Deus.] Quàm ingens felicitas est, ab his arte amandi perdiscere, qui non amorem cæcum & insipientem, quo malis, ac peccatis impingamus, sed charitatem sapientem, & omnia iustitiam, qua postquã ceciderimus, ad virtutis culmen assurgamus, edocubunt! O quàm magnum lucrum hos habere amoris præceptores, & dilectionis magistros, qui vtiq; eum amorem ingerent, à charitate procedentem, cuius auxilio minima etiam opera, mirum in modum, pretio & valore cresunt, & magni meriti reputantur. Si vis ergo, o virtutis & puritatis amator, infantiam amoris excedere, & in fraterna charitate proficere, non solum à malis in proximis inferendis abstinere, sed omnia bona, tum spiritualia, tum temporalia, eis cupere atque præstare stude: Ama proximos tuos, ama fratres tuos. Sic ama propter Deum, ut omnes tuis talentis adiues, omnes verbis, & externis signis honores, omnes sermone, & opere consolere, omnium molestias, imbecillitates & iniurias sustineas; omnibus dulcis, benignus, & suavis appareas, & omnes tuo exèplo charitatem doceas, & ad amandum fratres & beneficum allicias. Sic ama, ut nemo te vani, & nimij erga aliquam amoris, aut singularitatis arguat. Sic ama, ut hostis beneficium, & inimicus amicum sentiat. Sic ama ut vniuersi te verum Dei amatorem agnoscat, qui in licitis, & honestis omnibus, præsto sis; in his verò, quæ voluntati diuinæ, aut eius legibus aduersantur, omnibus constanter resistas, & sapienter contradicas. Dum hæc omnia feceris, iam in charitate fraterna non parum profecisti, & magnas amoris, & meritorum opes comparasti.

Postremus fraternæ charitatis gradus solis perfectis congruens, ille est, quo ita amicos, & inimicos amamus, ut tanta sollicitudine, & diligentia ipsis infligere mala caueamus, & bona præstare curemus, ac si nobis ipsi hæc bona, in alios collata, prodesse; aut in nos ipsos aliorum mala reciderent. Hic gradus charitatis est, quo quisque non vt cumque diligit proximum, sed manifestè diligit eum, sicut seipsum. Quem perfectissimum esse, atque ad eam ipsam spiritualis vite perfectionem (si charitate erga Deum supra descripta comitem habeat) sacrarum literarum confirmat auctoritas. Scriba namque ille in lege peritus, Christi saluatoris nostri de dilectione doctrinam admirans, ita eam non sine stupore confirmat. Bene magister, in veritate dixisti, quia vnus est Deus, & non est alius præter eum. Et vt diligatur ex toto corde, & ex toto intellectu, & ex tota anima, & ex tota fortitudine, & diligere proximum tanquam seipsum maius est omnibus holocaustis & sacrificiis. Cuius sententiam verissimam fuisse, autor ipse veritatis astruxit. Videns enim quod sapienter respondisset, dixit illi: Non es lögè à regno Dei.] Quare ergo dilectio proximi, qua quis diligit eum, sicut seipsum omnibus holocaustis, & sacrificiis antefertur; nisi quia hæc media sunt, illa finis: hæc instrumenta sunt, illa ars: hæc perfectionis subsidia, illa metis sanitas, atque perfectio. Apertius verò Dominus id ipsum docet, dum mandatum fraternæ dilectionis primo & maximo mandato charitatis coarquatur: secundum (ait) simile est huic. Diliges proximum tuum sicut teipsum.] Quam ob causam hoc mandatum simile primo est, nisi quia etiam datum est de sine legis, nimirum de perfectione ipsa, ad quam omnia alia mandata ordinantur, & rãquam ad scopum diriguntur, & à qua omnis lex, & omnes prophete velut à fine dependent. Nam qui voluerit perfectionem assequi, omnia à prophetis commendata, & omnia debet à lege mandata seruare: Vt autem hanc rem Dominus sine vlla ambiguitate nobis

B **C** **D** **E**

Mar. 12.

Ibidem.

Matt. 22.

restatam

Rom. 8.

Rom. 13.

Aug. 7. de
Trinitat.

Mat. 22.

Cant. 2.

Proser.

Cant. 2.

testatam faceret, iam mandatum dilectionis erga Deum (separatim, iam mandatum dilectionis erga proximum seorsum, tamquam per se sufficiens ad omnem perfectionem, & sanctitatem exsoluit. Nam & Paulus huius magistri spiritu edoctus, ait: scimus quoniam diligentes Deum, omnia cooperantur in bonum.] Et iterum: Non adulterabis, non occides, non furaberis, non falsum testimonium dices, non concupisces; & si quod est aliud mandatum, in hoc verbo instauratur. Diliges proximum tuum sicut teipsum.] Hoc ideo (inquit Augustinus) quia qui proximum diligit, consequens est, ut Deum diligat. Quod si in dilectione proximi, qua diligimus eum, sicut nos ipsos, Dei dilectio comprehenditur, & omnium mandatorum summa concluditur, iam in ipsa simul cum dilectione Dei; omnis vite nostrae perfectio consistit. Hoc itaque praeceptum: Diliges proximum tuum sicut teipsum, sed sicut teipsum, non aequalitatem amoris iubet (quae etiam a viris perfectis aliena est, cum eo ipso, quod maiora bona proximis tribuunt, & tenuiori affectu complectuntur eo seipsum maiori, & perfectiori amore diligunt) sed similitudinem amoris, & charitatis requirit. Introducit enim Dominus sanctam animam in cellam vinariam hoc est, in spirituales vitam, & ordinat in ea charitatem, dum ordinem & modum diligendi prescribit. Primum quidem diligendus est Deus: Deinde Christus secundum eam naturam, quam nostri gratia induit; postea nos ipsi: tandem proximi, & fratres. Et hic, licet non aequaliter, quia praefertendi sunt sanguine coniunctiores, aut vite puritate meliores, aut dominus & muneribus beneficentiores; omnes tamen ad eum modum & his conditionibus diligendi sunt sicut nosmetipsos diligimus. In hunc modum Prosper Episcopus, praeceptum istud, & intellexit, & exposuit. Ille nobis ordo dilectionis servandus est, iuxta illud quod dicit Spiritus sanctus: Ordinavit in me charitatem;] ut sicut ordinata chartas poscit, ut Deum principaliter diligamus, & propter ipsum, & in ipso, ea quae diligenda sunt tantum quantum ipse praecipit, diligamus. Ipse enim praecipit, ut corpora nostra propter nos, & ipsum plus diligere, quam nos debeamus: ita sane ut eis, quos nobis coniunctiores familiaritas facit, si eos fama non reprobat, & vita commendat, nos amplius impudamus, omnium profectus nostris esse credamus, & de aliorum peccatis, tamquam de nostris, misericorditer legeamus.]

Sed quia hic perfectionis naturam inquirimus, & supremum fraternae charitatis gradum, qui ad ipsam pertinet perfectionis substantiam, indagamus; considerandum est, in fraternae charitate, sicut & in dilectione erga Deum, & aliquid, quod est praecepti, & aliquid, quod est finis, & consilij, posse signari. Praeceptum quidem est ita fratres diligere, ut nullum eis malum, & nullam contumeliam, aut iniuriam inferas, & ut auxilium, & iuam extremam, aut gravi necessitate laborantibus, conferas; si tu consimili necessitate, aut penuria non labores; & ut eorum, aut vitam, aut famam, aut substantiam tuearis, cum sine aequali, aut gravi damno poteris ab imminente malo servare; ad quae omnes particulares successus, quos Theologi latius enumerant, non difficile reuocantur. Finis autem praecepti est, si fratrem eadem cura, & sollicitudine ac teipsum diligas; si non solum praecepta, sed etiam pietatis, & beneficentiae consilia complectaris, si in proximis, non iam hominem, sed Dei imaginem, & Christum ipsum intuearis: si eos verbis, & exemplis ad omnem virtutem, & sanctitatem allicias; si inimicis, &

A hollibus vultum pacatum, iniuriae condonationem, verba lenia, specialia beneficia, & pacem (quod in te est) & amicitiam non deneges; Si denique beneficiis in fratres collatis, & bonis in ipsos largere profusus, Deum ipsum imiteris. Ad quam dilectionis fraternae perfectionem exhortatur nos Nazianzenus, dicens: Cura, ut proximo tuo idcirco praestantior sis, quia benignior, fac, ut calamitosus sis Deo, Dei misericordiam imitando. Nihil enim tam diuinum homo habet, quam de aliis bene mereri: rametsi ille maiora, hic minora beneficia conferat, uterque nimirum pro suis viribus. Egenti parum aliquid dato, neque enim parum est ei, qui omnibus rebus caret, imò nec ipsi quidem Deo, si viribus tuis par sit. Summi muneris loco alacritatem dona; si nihil habes, collachryma. Magnum est infortunato remedium miseratio, ex animo collata, ac sincere condolecere calamitatem magnopere lauat.] Cuius verba, si attentè expendamus, dilectionem, qua nos ipsos prosequimur, delineatam, & ad proximos translata videbimus. Quique enim nititur sibi ipsi esse instar Dei: Nam Creatoris providentiam imitans, in omnibus sibi prouidet: si multum potest, multum sibi tribuit; si parum, illud quicquid sit, sibi ipsi non denegat: In rebus prosperis alacritatem, in aduersis commiserationem sibi libere impendit. Haec eadem simili cura fratribus impendenda sunt, ut ad charitatis fraternae perfectionem properemus. Quam perfectionem summis labijs delibatam, volumus sub alio principio plenius gustare, & ut tanta res postulat, copiosius & vberius exponere.

Greg. Nazianz. orat. de pauperum amore.

C

Qua fraterna charitas sit vite spiritualis perfectio.

CAPVT XXV.



RATERNAE charitatis, quae perfectionis nomen obtineat, praestantiam, ac nobilitatem exponere, non est rudis humanae; sed lucis, & sapientiae diuinae. Sicut enim Deus est, qui sanctos, & perfectos viros opus huius absolutissimae charitatis docet; ita ipse est, qui verba ad eam explicandam, & manifestandam impertit. Sed dicamus nos eius auxilio freti, cuiusque in mensa benignitati subnixi, si non id quo tam sublimis materia digna est: at id, quod mente concepimus, & ex sanctorum, ac perfectorum vita, & conuersatione didicimus. Perfecta charitas fratrum, est vnitas membrorum Christi, qua inter se indissolubiler copulantur, & capiti suo Redemptori iunguntur. Est fons omnium bonorum, fluuius pacis, clypeus animae, dulcedo cordis, indicium humanae naturae, & mater honorabilis patris familias domum gubernans. Est fames iustorum bonis plena, numquam satiata, sitis perfectorum semper bibens, numquam extincta, thesaurus infinitus, debitum inexhaustum, & imago pulcherrima perfecti, & sancti amoris, quo nos ipsos diligimus. Hanc vnitatem Dominus ipse iam iam iturus ad Patrem, suis membris hac oratione postulabat. Non pro eis rogo tantum, sed & pro eis, qui credituri sunt per verbum eorum in me, ut omnes vnum sint, sicut tu Pater in me, & ego in te, ut & ipsi in nobis vnum sint.] Vnum quidem, non substantia, sed pace, sed charitate, sed imitatione, sed concordia voluntatum. Ut haec voluntaria vnio (ait Cyrillus) naturalis in Filio, & Patre vnitatis imago quaedam esse videatur: Ut nullo videlicet modo, nulla vi voluntatis, aut periculi flagi, debilitari possit, sed ceterum in pietatis, atque sanctificationis vnione charita-

Ioan. 17.

Cyril lib. 11. in Ioan. c. 20.